

rømme særlig Bonden en afgørende Indflydelse paa vor Udvikling, saa er dette kun en simpel Retfærdighedshandling, som vi alt for længe har skyldt ikke alene Hensynet til ham men til hele Landets Velfærd. Det kan nemlig vanskelig nægtes, at der har vist sig en beklagelig Stagnation i vort offentlige Liv i den senere Tid, en Brist paa ny Kraft, som det gælder om at afhjælpe. Vi trænger sikkert til at faa nye Befolkningslag opdyrkede for vor aandelige Ernæring, til — om jeg saa maa sige — at afdække ny, nærende Muld, hvoraf en livskraftig Fremtid kan gro op.“ — Og med sin Forkærlighed for at udtrykke sig i udførlige Billeder og belærende Anekdoter fortsatte han: „Som bekendt forsømmer ingen fornuftig Gartner med visse Aars Mellemrum at kulegrave sin Have . . . og han gør dette uden Frygt for det Ukrudt, der altid i Begyndelsen vil skyde op af en saadan ny og ukultiveret Jord, fordi han véd, at hans Planter med deres forøgede Styrke efterhaanden vil faa Bugt med Ugræsset og tilsidst ganske kvæle det. Jeg nærer da heller ikke nogen som helst Ængstelse for den Kulegravning af vor aandelige Jordbund, som vor Tid er i Færd med at iværksætte. Det skal nok vise sig, at den vil frembringe gode og sunde Frugter, naar efterhaanden en tilstrækkelig